

FRAGMENTE BALADEȘTI
CULESE DE PRIN SATUL
MARAMUREȘEAN SĂPÂNȚA

ÎNȘOȚITE DE O BASNA A LUI
TOADER AL LUI FLORIAN

PRIMA PARTE

CELE DOUĂ EPITAFURI CARE AU CUNOSCUȚ MAI MULTE VERSIUNI (scrise în Cluj, ca antrenament)

*Vai, săraca lumea me,/ iute am trecut prin ie,/
că mi-o fo' dragă lumea/ pân-am putut învăța/
din taragot a cânta/ și-n lume cât m-am aflat/
Grig Profesoru' m-o strigat./ Viață bună am
avut,/ da' și greu am petrecut./ Mamă, nevastă
și fată,/ Dumnezeu vă răsplătească,/ să mă
pomeniți pe mine/ cât veți mai trăi pe lume,/ că
eu viața o lăsai/ la cei 48 de ani.*

Herr Satan eu mă numesc,
Și vreau ca să povestesc
Pe unde petrece-amu
Alde Grig Profesoru'.
Când din lume o ieșit,
În Iad cu drag l-am primit
Nu că o fost el om rău,
Da' să-l las să-mi scape, zău?
Să mă desfăt acum pot,
Că am om cu taragot.
Când mă arde focu-n piept,
Pe Profesor îl aștept,
Îmi mai cântă, îmi mai trece,
Timpu-n în Iad mai poți petrece.
(N.S.)

Grig Profesoru' -mi ziceau,
copilașii tot zâmbind
Pe când aci nimeniu
nu mă mai strigă numind
Pe- aici totu-i judecat
Făr' să fie aplecat
Om pedeapsa nu-și cunoaște
Și-n nimic se recunoaște
Păru crește înapoi
De cei ce fac tărăboi
Pentru-o lume părăsită
Pentr-o alta aerisită,
Fără chin, fără verdeață
Numa' paturi moi de-albeață.
(C.P.)

Și pe catâr mă sui
Pofta să le pun în cui
Ponegrit fiind de draci
Când visam la cozonaci
Cu mintea io îs plecat,
S-a coborât moartea-n sat
Da' n-oi scrie fără umor
De n-aruncau după mine
Cu o coadă de topor
Le-oi cânta la taragot
Să-nceteze al lor tropot
Cotesc la stânga,
eu zic că-i bai
Prost degeaba ești
dacă nici noroc nu ai
Eu viața o părăsi
Mult tare o voi jăli.

(A.A.)

ș-am plecat așa din sat
ducând jind a ce-am lăsat
pe drumul care-mi ducea
peste hotar când trecea
Șchiopu cel sub troieniță
strigă măi, stai Grigiță
un-te duci cam singurel
ia hai măta-ncoa nițel
și mă luă de subțiori
zvârlit, amețit prin nori
la un moșneguț pârlit
pare-se cam năcăjât
în bătătură trânti
sufletu-mi oblădui
Aghiuță și Cornea
pistruietul și naiba
începură a rânji
cozile a-și răsuci
dar din gură io strigăi
în torogoată suflăi
ca la nuntă și la joc
mi-am făcut voia pe loc
ah, ce chef i-a mai luat
arză-le copitele
uită Dracu' să-i mai ia
că d-acu' doar oi cânta

(E.R.)

Foaie neagră, trefla-ntoarsă
Printre focuri carnea-i arsă.
De cântat m-am săturat
La Satana în palat.
Zi și noapte prins în chefuri
Cu draci spâni și pațachine,
Zic din taragot cu spaimă
La ospățul de pe urmă.
Asta-mi iaște ispășirea
Chinu' fără de ieșirea
Trist să cânt spre veselirea
Jivinuțelor din Iad.
Lăutar să fiu, nea Grigă,
Lăutar plin de oftică,
Pentru că poftesc și eu
La plăceri și mâncărică
Dară dracii nu mă lasă
Să îmbuc niciun pateu,
Nici gurița să-mi atingă
Vinișor sau muierușcă.

(M.C.)

Iacătă-m-ajuns în Iad,
După ce-am trecut de vad,
Dumnezo s-o mâniat
Pentru c-am cântat în sat.
Chinu' nu mi-i tare greu,
N-am fost nici io chiar ateu.
Și-am o fiică-n mănăstire,
Care n-o știut de mire.
Monahie s-o făcut
Lu' Dumnezo i-o cerut
Nu avere, ci iertare
Pentru neamu-i dezlegare.
Iar aci la fund cu Dracu'
Nu stau nici io ca beteagu'.
Cânt din taragot lumeț
Și îl fac pe drac semeț.
(D.B.)

*Aici eu mă hodinesc,/ Petrici Gheorghe mă
numesc,/ a lu' Ionu Scurtului/ din mijlocu'
satului./ Am lucrat la combinat,/ până m-am
accidentat,/ dup-aceia cai mi-am luat/ și cu ei
eu am lucrat./ Scurtă o fo' viața mea,/ n-am
avut grijă de ea./ Am avut fată, ficior,/ să-mi
poarte al meu dor./ Mortu-s la 52 de ani.*

Veni eu la Săpânța
Cruciulița și sămânța
Odinioară pământ
Amu e tărâmu' sfânt
În cor de îngerî când îi isonu
Eu cânt cu familionu'
Unde-om bea și om munci
Unde viața ne-om trăi
Raiul l-am plămădi
Și de-om izbuti
Pe tine te-om nărăvi.
(A.A.)

Șed în ceruri și mi-i bine,
Dară Domnu' nu mai vine.
„No, Petrici, da' ce-i cu tine?”
M-o fost întrebată Petru,
Tot acoperit de fetru.
„Mulțămescu-ți, Ție, Doamne,
C-o trecut mai multe tomne
Și mă bucur io de bore,
De cereștile izvore.
Ci mi-i dor o țâr' de lume
De a' mei și, fără dume,
De-o dărabă de palincă
Și d-un joc într-o opincă.
Minteni, sfântu' îmi aduce
Un hărdău, cât îți faci cruce.
Io cu el am tot băut
Că după, zile la rând,
Plăcuții lui Dumnezeu
Îi strigau lu' Simon Petru,
Drojderu', Petrecărețu'.
(D.B.)

Petrici Gheorghe mă numesc,
Din pământ eu vă privesc.
Și stau trist și năcăjât
Că p-aici mi-i cam urât.
Io așe m-am învățat,
Că cu caii am lucrat.
Da' sânгур m-o îngropat,
Fără calu' de lucrat.
Înainte-așe făcea,
Cu calu' te îngropa,
C-avei și-aci cum lucra.
Dar prostă muiere-mea
N-o avut cine-o-nvață
Și așe stau fără rost,
Și ce harnic om am fost!
(N.S.)

Foaie verde, Doamne-ajută
Lucrez ca o albinuță
Că de când m-am pomenit
În regat neprihănit
Caii albi i-am adăpat
De la sfântu' luminat.
Sfântu' cu caru' de foc
Cu-ai săi cai
M-a pus în loc.
Schimb potcoave,
Pieptăn coame,
Zi și noapte îi hrănesc
Ș-apoi îi și podobesc.
Tare greu i-e omului
Să strunească de sfânt iapă,
Dară Ion al Scurtului
Nu se teme de hârtoapă!
Când e singur, singurel
Țiuști pe cal sare și el.
Atunci cerul îl răzbate
Pe la rude se abate.
(M.C.)

Petrici Gheorghe m-o numit
Amu io m-am lămurit
Că pe astă lume-ailaltă
Calul jugu' nu-și mai poartă
Iar ficiorii-i văd prin ceață
Cum atârnă de o ață
Sugrumați de o povață
Fiindcă-i altfel după viață
Nu te miști, nu te sucești,
Locuri verzi nu bătucești
Printre caii dezlegați
Nu-i mai loc de împărați.
(C.P.)

PARTEA A DOUA

EPITAFURI CU O SINGURĂ
VERSIUNE BALADESCĂ

(scrise la Săpânța)

*Sub această cruce grea,/ zace biata soacră
mea,/ trei zile de mai trăia,/ zăceam eu și citea
ea./ Voi, care treceți pe aici,/ încercați să n-o
treziți,/ că acasă, dacă vine,/ iară-i cu gura pă
mine,/ da' așa eu m-oi purta,/ că-napoi n-a
înturna./ Cei care citiți aici/ ca mine să nu
pățiți,/ soacră bună vă găsiți,/ cu ea bine să
trăiți./ A trăit 82 de ani.*

De cum o murit faimosa,
Soacra mare, mofturosa,
Dumnezeu și-o făcut milă
și-o băgat-o-n Rai, docilă.
N-o trecut dărab' de vreme
S-o pornit Gavril a geme:
Domne, țâp-o, tu, din cer,
Că de nu, mă fac zbicer.
Nu vezi că de când i-aci
Umblă numa-a băncădi.
Dumnezău s-o tăt gândit,
Cum s-o ducă la Bandit.
Dară Dracu' s-o spăriet
Tătă fața și-o zgâriet.

(D.B.)

*Aici eu mă odihnesc/ Ștețca Dumitru mă
numesc./ Pe pământ cât am trăit/ La vie mult
am muncit/ Eu vin bun am făcut/ La oameni am
dat de băut./ Când le-am pus vinu' pe masă/ Au
uitat să meargă acasă/ S-au apucat a cânta/
Dimineață a juca*

Ștețca, dragă, adă vinu'
Strigă îngerii cu chinu'
Repezește al tău pas
Și mai toarnă niște cvas!
Joacă îngerii pe masă
C-al lor Tată nu-i acasă
Iară eu, obraz subțire
Cu-o iubită-l joc pe mire
Numai jos e Învierea,
Iară sus e daraverea
Așadar, vă zic cu tihnă:
Oriunde e rău sau slavă
Sunt și vinuri și zăbavă
De ești drac sau de ești sfânt
Tot o apă și-un pământ.
(M.C.)

*Aci eu mă odihnesc / Gocea George mă numesc
Foaie verde singerel / Fost-am fecior tinerel/
Din a mea copilărie/ Bicicleta-m plăcea mie/
Iată ce mi s-a întâmplat/ Cu cuțitu m-a tăiat/ Și
pe loc am reposat./ Tu moarte curat nume/ Că
tânăr m-ai dus din lume/ Că viața mi-o luai/ La
22 de ani la 1949*

De aș și știut când am pierit
Câte roți în Rai or și
Mă duceam ioi ioi de când
Bicicleta hăpt în râp
Amu tăt mă dau prin nori
Și chiar de mai pic un pic
Tăt în nori oi nimeri
C-aci sus cu înjerii
Fără mânuri, c-un picior
Că io-s mândru die fecior.
(S.K.)

*De când mama m-o făcut/ Peste multe am mai
trecut/ În viață fără noroc/ Multă durere și foc/
Viața mea fost tare grea/ Cu neazuri după ea/
Când am fost și eu în lume/ Am avut și mînuri
bune/ Că eu ce-am făcut cu mîna/ Am știut
lucra cu lâna/ Că ce lecrece-am țesut/ Nimeni
nu m-a întrecut/ Și-am mers la piaț' cu ele/ Să
le vînd la cei cu avere/ Dar și când am
bătrînit/ Nu m-am lăsat de muncit*

Torc și țes
Suflete îndes
Cum o vrea Dumnezeu
Da' cum oi vrea și eu
La îngerii le fac fes,
Vestă și sîndăluțe
De la Dracu' am comandă
Acela vrea și opincuțe
Țes, îndes și torc
Le fac haine tuturor
Și la copii
Da' ce să ne facem,
că nu mai suntem vii?
(A.A.)

*Opriți-vă să vă spun/ Eu îs Toaderu' lui
Colțun/ Cât pe lume am trăit/ Eu de toate am
muncit/ Multe cruci am dăruit/ Doi copii noi
am avut/ Știu că bine i-am crescut/ Cu Irină am
fost în casă/ Și Ileană, nepoata noastră/ Deoca
o mers de ginere/ Nepotu-mi poartă numele/ Tu
Ileană a mea soție/ D-zeu să te mângâie/ Și să
nu uitați de mine*

Ce-l privește pe-om înc-o poveste
Doar de-aduce de la mort o veste
Despre ce v-așteaptă sub o cruce
Dăluită înainte de-a ne duce
La o groapă goală toți cătau
Să le desenez un nume p-unde intrau
De-aci-ncerc a le șopti
În ceruri îngerii nu știu ceti
Tăt întreabă ce-i scris în piatră
Adunați ca într-o șatră
Pomelnic voi a recita
Arătând lui Dumnezeu cu dalta
Dar el șade lângă balta de pești
Lăsând toate numele cerești
să lunece sub solzi dumnezeiești.
(C.P.)

*Aici eu mă odihnesc/ Ileană Holdiș mă numesc/
Scurtă a fost a mea viață/ Ca roua de
dimineață/ Că mi-o fost soarta să mor/ Călcată
de un motor/ La marginea drumului/ De roata
motorului/ Vai săracă mama mea/ Supărată o
rămas ea/ Și tătuca meu cel drag / După mine
supărat/ Dar eu am plecat cu dor/ În ceata
îngerilor.*

De fapt nu mai hodinesc
Fain petrec și bun găsesc
Că lovită de motor
Am ajuns în Rai cu spor.
Și-acolo dac-am ajuns
Un motor ei mi-au adus
Și m-au trimis pe pământ
Pe șoferi să înspăimânt,
Înger mânios ce sânt.
Și-acolo dacă am dat
De-un șofer și-l văd că-i beat
Sau de-unu' la cap beteag
Ce-are de viteză drag
Cu ciudă mă bag în ei
Și-i strivesc pe derbedei.
Că mult a plâns maica mea
Pentru scumpă fata sa.
(N.S.)

*Eu aici mă odihnesc,/ Şteţ Dumitru mă numesc/
şi mi-o zis şi Ferentoc./ Tare mi-o plăcut să
joc/ cu prietenii la un loc./ Dacă m-am
căsătorit,/ pe toate le-am împlinit/ şi cu râsu',
şi cu glume/ până ce-am plecat din lume./ Ştiu
ca v-am făcut năcaz/ că mă duc şi vă las,/ lui
Dumnezeu vă rugaţi,/ de mine să nu uitaţi*

No îţi clar că m-aţi uitat
Face-ar dracii din voi zaţ
Da' io vă zâc, n-am iertat
Când v-aţi dus v-am căutat
Din ceruri hăpt am picat
Că ciuda nu m-o lăsat
Şi-am zănit aici în Iad
Să fac io de lume haz
De-al vostru tare necaz
Că amu la noi în sat
Tăţi v-aţi pus pe tremurat
Cu dracii m-am împăcat
Şi pe voi v-am turmentat
Minte cu toţii s-aveţi
Nu uitaţi de mine, Şteţ.

(S.K.)

*Aici eu mă odihnesc/ doctor Scubli mă
numesc./ Hai cu vaca la doftor/ de-a peri
grajdu' mi gol,/ domu' doctor v-aș ruga/ ca să-
mi lecuiești vaca,/ nu știu ce-o pățit dânsa
mâncare de nu-i mai tra/ de tri zile trage-n
chin/ și liacu eu nu îl știu./ Doctor Scubli
controlează/ capul vitei și oftează./ Am fost
doctor mult vestit,/ vacile le-am doctorit/ și de
sat am fost iubit.*

N-o fost fostă-n sat la mine,
Om mai vrednic la bovine
De zâce'i că-s ca un vrac,
De nu mă-nbrăcam-n frac.
Vezi, tu, cam ajuns-n Rai,
Nu-i bai, că mă ieu de crai.
Dară n-am ce face aci
Număr să număr gândăci
De prin pomi și din verdeață.
Gura Domnului-i dulceață,
O văzut că-s abătut
O făcut ce s-o putut
M-o trimis pe scară-n jos
Pân' la dracu' ăl vânjos
Să-i curăț copitele
Și să-i drămui vitele.
(D.B.)

*Îmi plăcea să-mi fac de toate/ Dar am mers pe
drum la moarte/ Drumul occidentului/ Ardă-l
para focului/ În metroul Parisului/ Aveam
boala jocului/ Cu roțile m-am cărat/ Moartea
viața mi-o curmat/ Dragă soră și părinți/ Și voi
scumpii mei bunici/ În veci veți fi bănuți/ După
mine năcăjiți/ Că eu lumea o lăsai/ Tinerel la
16 ani*

Iad cu roate îi metroul
Iară io îs suberoul
Pocherist și băutor
Ruletist și fumător
Da' în talpa Iadului
Năravu-i al jocului
Pe patine cu rotile
Nefârtații dau la bile
Lunecă în mâl și jar
Tocăniți într-un mojar
Că Parisu' îi pojar.
(R.C.)

*Cât în lume am trăit/ Orice lucru l-am iubit/
Când era vremea frumoasă,/ Vara am plecat la
coasă,/ Am lucrat cu copii și nevastă./ Când a
plouat și s-a înorat,/ lenea nu m-a apucat./ Ai
rămas, lume făr' de mine/ Să trăiască alții-n
tine.*

Când eram bătut de soare
Și împins de încercare
Un gând mă trăgea-n pustiu
Cum o fi să nu mai fiu.
Acum știu precis c-aci
E tot vremea Facerii
Toarce timpu-aceleași fire
Făr' să aibă depășire
Până-n Rai Iadu' lucește
Viu de mort se cam ferește
Mobila-n casă trosnește
Bate-amintirea-n clește.

(C.P.)

*Foaie verde de trifoi,/ vă uitați bine la noi/ cum
petrecem amândoi./ Căci cu tata m-am întâlnit/
că de el mult am dorit,/ că-n război au plecat,/ în
napoi n-au înturnat./ Ne aflăm pe ceie lume/
vă zicem la toți cu bine.*

măi tătucă ai cam stat
tu băiete-ai așteptat
că mă uit costăș la tine
ia întoarce-te spre mine
da' te văd cam neschimbat
anii vieți i-ai luat
soldat mândru ai plecat
când copilaș te-am lăsat
și la fel mi-ai înturnat
acu' te găsesc cam lat
zdravăn, bine, împletit
și te văd și-ncărunțit
zici c-aici tu te-ai oprit
pare-mi soacră ți-ai găsit
ochi-ți vii, da' gura-ți spartă
barba-ți sură, minte-ntoarsă
măi tataie hai din loc
da-de apucăm vrun joc

(E.R.)

*Aici eu mă odihnesc/ Moldovan Gheorghe mă
numesc/ Cât în lume mi-am trăit/ Cu caii mult
am muncit/ Și-acum vin pe cai călare/ Aduc
lemn de vânzare/ La omu' care nu are/ Iar
drumu' mi s-a umbrat/ Că iute eu l-am părăsit/
Am venit la hodinit/ Aș fi vrut să mai trăiesc/
Nu să vin să putrezesc/ Lumea asta o lăsați/ La
59 de ani*

Cine zice 'colo sus
Că păcate n-au ajuns
E un mincinos și-o pleavă,
Un nevolnic de ispravă.
Din mormântul cel tinos
Eu m-am ridicat vârtos
Picioarele dezlegai,
Pe-al meu cal încălecai,
Câte sate am umblat,
Eu tot fete am furat
La geam noaptea le-am chemat
De părinți s-au lepădat
Și nicio rugă curată
Nu le-ntoarnă alor fată.
Și pe creste le purtam
Și cu dor le drăgăleam,
Iar când rugile s-au stins
La sfat babele s-au prins
Și acum m-au dezgropat
C-o undrea m-au înțepat
Și de mâini m-au tot legat
De pe cal eu ca să cad
În mormânt să șed culcat.

(M.C.)

*Aici eu mă odihnesc/ Braicu Toader mă numesc/
Mi-a plăcut vara la coasă/ Și femeile frumoase/
Cu cine m-am întâlnit/ Am stat de vorbă și am
glumit/ La moarte nu m-am așteptat/ Dar deodată
m-a luat/ Viața o lăsai,/ 66 ani*

Tăt tre să mai dau la coasă
Spre cer fără cale-ntoarsă
Cosesc buni și cosesc răi
Și pe ai mei și pe ai tăi
Spânzurați hăt colo-n Rai
Tot așteaptă ei un semn
Case-n lut, lucernă, lemn
Cu grădini și pomi
Pe care să-i pomenești
Tăți aici petrec
Ca la Siliștea-Gumești
Au doborât un salcâm
Au frânt a lui trunchi
Îngerii răcnesc la ei
Din alor rărunchi.

(A.A.)

*Fost-am și io a oarecui,/ a lui Ioanu Nacului./ Pe
pământ cât am trăit, bărbat' m-o judecat/ că
nimica n-am lucrat,/ numai am șezut în pat./ Măi
bărbate, măi bărbate,/ Dumnezeu să-ți facă parte,/
numa' dup-a tale fapte,/ batăr tu cât te-oi gândi/
tot aicea îi veni,/ după cei mai bătrâni./ Dumnezeu
a lăsat doară -/ cine s-a născut să moară./ Că eu
viața o lăsai/ la 49 de ani.*

Am fost io a Nacului
Amu el i-al Dracului
După ce io am murit
Nimeni n-o mai muncirit
N-o mai avut ce mânca
A început minteni să bea
Amu eu mă hodinesc
Și în pat cam lâncezesc
Tv live mă minunesc
Direct jos eu îl privesc
Nacu cum îl chinuiesc
De-l împung în dosuleț
Ai, ai, ai, no ni
O veșnicie-i trudi
(S.K.)

*Figurez aici și eu/ Cu corpu' în Sarasău/ Că acolo
m-am însurat/ Nu am stat în al meu sat/ Doi
feciori eu am avut/ I-am supărat tare mult/ Pe ei și
pe-a mea soție/ Nu m-or uita pe vecie/ Că am
murit fulgerător/ În mâna doctorilor/ La spital eu
am lucrat/ Și am fost bun laborant/ Da' moartea
nu te ocole/ Ori și de unde te ie.*

Sus în Purgatoriu
Pe un munte 'nalt
Stă Bodnaru Gheorghe
Colo cocoțat.
N-avu el păcate
Grele și de moarte
Dar nici poți lăsa
În Rai a intra
Pe-unu care-n viață
Zău că-ți face greață
Când limba vorbește
Și o chinuiește.
„Figurez aici și eu”
Stă scris pe mormântul său.
„Figurez” a folosit;
Nu îi deloc potrivit.
Și mai jos, o Domne Sfinte!
Zici că-i beat sau n-are minte
A scris parcă din topor
„Am murit fulgerător
În mâna doctorilor”.
Așa că-i sus cocoțat
Pus la scris și învățat,
Da-de da-de-a izbuti
A vorbi ca oamenii.

(N.S.)

*Pă lume cât am trăit/ Doamne, mult eu am
muncit/ Patru copii am avut/ Pentru ei am
lucrat mult/ Dintr-un leu am făcut trei/ Și mi-
am crescut copiii/ La vâltoare am lucrat/ Multe
cergi am vâlturat/ Să fie mândre și groase/ Și
la vânzare sporoase/ Vâltoare a vâltura/ Eu
altul n-oi mai lucra/ Că eu lumea o lăsați la 61
ani.*

Ultimele haine scoase
Începură-a se descoase
De șale mă aplecai
Și-ajunsei direct-n Rai
Spală îngerii-n pârlău
Suflete până la brâu
Freacă și se zăpăcesc
Ceriuri joase bălăcesc
Nu le-am spus cât-am lucrat
Poate s-ar fi rușinat
Mâinile le-am arătat
Îndată m-au desculțat
Și fără-a da vreo știre
Mi-au croit-o altă fire.

(C.P.)

*Aici figurez și eu/ pe cruce la fecioru' meu./ N-
am murit în al meu sat,/ nici nu-s aici
îngropat./ Nu știi, mintea mi-o fost ră/ ori
soarta mi-a fost așa –/ copilu' mic l-am lăsat/
fără tată, supărat/ cu maică-sa o crescut/ și
acum ne întâlnim în lut./ Stan Gheorghe a lui
Nicoară mă numesc*

lăsați plugu', pita-ncopt
și calu' să pască-n loc
să vă zâc a-Naibii treabă
ori a Duhului-ispravă
că rău tare gând aveam
când ușor mă deșteptam
când să mă ridic din loc
bine, țeapăn, trup deloc
unde bgeata te-ai mai dus
cine tu io să-ți fi spus
să o iei la sănătoasa
uitai să iei măcar coasa
ai lăsat-o grea s-o duc
să te caut de năuc

(E.R.)

*Eu aici mă odihnesc/ Tărăsan Gheorghe mă
numesc/ În pădure am lucrat/ Și bani buni am
câștigat/ În pădure tractorist/ Niciodată n-am
fost trist/ Câte un pahar am băut/ Căci copii nu
am avut/ Dar de toate am făcut/ Acum draga
mea soție/ Dumnezeu să-ți dăie bine/ Căci ai
avut grijă de mine*

Cum o dai, cum o bunghești
Tot la muncă nimeresti.
Mare meșter tractorist
Și tovarăș ceapist
Mă trezii acum în Rai
Pus la brazdă tot să tai.
La fel munca împărțim
Muncim mult, luam puțin,
Însă treaba stă altfel
Pentru micul suflețel
De furi de la colectiv
Șeful nu e punitiv.
El te iartă, te-nțelege
Tu ești mic, iar el ți-e Rege.
De tu pomii îi culegi
Și la gură te dezlegi
Mânci fără împotrivire,
Spre a Numelui slăvire.
(M.C.)

*Eu și caii i-am iubit/ Niciodată n-am gândit/
Că de ce moarte-oi muri/ Că calu' mă omorî/
Și așa s-a întâmplat/ Că viața mi s-a gătat/
Marie dragă soție/ D-zeu să te mângâie/ Că ai
rămas cu a noastră fată/ De toate vă
mulțumesc/ Viață lungă vă doresc.*

Dintre toți câți sânt în Rai
Mai fericit îi Mihai,
Om bun ce-o ținut la cai.
C-o murit nu-i așa bai;
Acuma de l-ați vedea
Tare v-ați mai minuna.
V-ați cruci și v-ați mira
De schimbată firea sa.
De la burtă-n sus, tot el!
Numa' de cobori nițel
Vei vedea că nu mai are
Două, ci patru picioare.
Nu izmene și-opincuțe.
Păr de cal și copituțe!
Caii dacă o iubit
Dumnezo l-o alduit
Și-acum zburdă, mândru cal,
Prin Rai, ca și Ducifal.
(N.S.)

*Eu aici mă odihnesc/ Ionul lui Vărâi mă
numesc/ Viața ce mi-o fost sortită/ A fost grea
și chinuită/ De tată am fost crescut/ Căci mamă
nu am avut/ Mai târziu m-am însurat/ Și la
mină am plecat/ O casă noi am făcut/ Și o fată
am crescut/ Când o fost să-mi fie bine/ Cruntă-
o fost viața cu mine/ Mi-o luat-o pe-a mea
soață/ Și cei ce m-au cunoscut/ Niciodată n-au
știut/ Cât de mult am suferit.*

Tată viața-am stat în mină
Și cu genunchii în tină
Când prinsei a mă-nchina
Domnu-mi zise: Stai așa!
Pentru suferința ta
Am să dezpățimesc lumea.
Ce voiești să deslușesc
Satului până-l umbresc?
Doar c-o geană să-i alinți
Pentru multe suferinți
Și la fiică-mea să-i spui
Salopeta jos din cui.

(C.P.)

*Aici eu mă odihnesc,/ Gorba Mihai mă numesc.
La mănăstire am crescut, 'pă cum în sat m-o
știut,/ m-am rugat la Dumnezeu,/ n-am făcut la
nimeni rău./ Când am fost de însurat,/ am venit
în acest sat,/ ginere la Vasileanu/ și-mi zicea
Mihaioșanu./ Și mai mi-o plăcut una: la
crâșmă să beau sara/ pălincă de ceie tare/ să-
mi treacă de supărare.*

Pă pământ și-n Rai
Lumea m-o iubit alai.
Însă trist am fost mereu
Mofturi ca d-arhierău.
Ba c-am vrut la mănăstire,
ba mi-o trebuit nuntire.
M-o adus Domnul în ceruri
Să scap de-a Iadului geruri.
Tătă zîua-i liturgie,
Silvoiț, câte-o felie,
câte-o pancovă pufoasă,
câte-o roșcovă apoasă.
Api' aci nu-i ominie
Mult rugă și postire.
Jos la Dracu' îi dezmăț
Tăt întruna-i un ospăț.
(D.B.)

*Trag la coasă ca din tun,/ să fac mari grămezi
de fân/ Din a me copilărie,/ A munci mi-a
plăcut mie,/ să trăiesc ca un boier,/ ca să fac
puteri de fier./ Cei ce stați și mă priviți,/ hai la
muncă, nu chiuliți!/ Cât am fost eu în putere,/
am muncit să fac avere,/ să fiu respectat în sat,/
c-am fost om fâlos, bărbat/ Iar acum vă las pe
toți,/ pe neamuri și pe nepoți*

Trag la coasă ca din tun
Muncitor,
nu sunt nebun
Moartea crudă,
nemiloasă
Mi-a furat coasa din casă,
Supărat eu stau la masă
Toți îmi zic: Las-o măi, lasă!
Însă i-am căzut în plasă
Cu nevasta spărioasă
Mă tot fac eu că nu-mi pasă
Zic și eu: las-o mai, lasă!
Ea nu m-a lăsat pe mine
Și amu vine după tine...
(A.A.)

*Aici eu mă odihnesc,/ Toaderul Florianului mă
numesc./ Pe lume cât am trăit/ eu multe v-am
povestit:/ vorbe bune și minciuni/ pentru toți oamenii
buni./ Când o minciună v-am tras,/ gură-cască ați
rămas, / dar moartea cu urât nume/ m-o adus pe astă
lume./ Și mă duc eu pe vecie/ lângă a mea scumpă
soție.*

să încep prin a vă spune
și să credeți că-i a bună
mă-ntâlni cu unu' zisu
Ion Budiță Dălănu
care prinse de la altu'
Parpaghelu parcă-s eu
din grădină și genău
toate câte ieu văzui
voi acuș ca să îți spui
Iad grădină desfătată
și Raiu', văloaie uscată
dracilor închinătoare
cu viersuri dulci și line
țărături dă măcăligă pline
alta-i a orișicui slobod
cu râuri dă foc în bobot
și ploi dă scânteii picând
și zicându-mi astea mie
dă și pleacă mai depărtare
măi să fie, mă gândi
mai apuc acu' de-o fi
că cam gânditoriu-l lăsă
și din loc nu o mai luă
di-o veți apuca pe-aici
sufletu-mi de veți găsi
a vă spune-o vorbă bună
ori o sfruntată minciună

(E.R.)

*Eu aici mă odihnesc/ Pop Mărie mă numesc/
Vă spun eu viața mea/ Care am trecut prin ea/
Când am fo' mică cucoană/ De tată am fost
orfană/ Mama bine m-o crescut/ Batăr tată n-
am avut/ Am crescut și învățat/ La liceu am
terminat/ Învățătoare am fost în sat/ Mulți copii
am învățat/ De la unu până la patru/ Poate-am
învățat tot satu'.*

Petru, eu mă-nfricoșez
Din calea-i mă tupilez
Nume sfânt, obraz curat
În noi dracii a băgat
Doar probleme, cub, pătrat,
Șouri de nedezlegat.
Stăi, Mihai, nu mai crâcni
Pe drăcoaic-om dovedi.
Am eu un băiat mai jos
E un tip mai ranchiunos
Nu se dă ușor bătut
Când un șpil e de făcut !
Ai de mine, măi Petrică !
Cu Cur Mic te iei de pică?
Ăsta-i as în matematici
Și profesor de gramatici
De i-am pune față-n față
Se vor socoti o viață
Și nici n-ar mai fi pe lume
Copil luat de duhuri brume
Iar în Rai ar fi vâlcioră
Făr' de cruntă profesoară.

(M.C.)

*Aici eu mă odihnesc/ Anuța Olechi mă numesc/
Eu am fost găzdoaie aleasă/ Și afară și în casă/
Cu soțu' oi am ținut/ Și multă brânză am
vândut./ Mi-o plăcut să măsor bine/ Și o fost
mulțumit oricine/ Doi copii eu am avut/ Și de
toate le-am făcut/ I-am crescut de omenie/ Așa
cum mi-o plăcut mie/ Eu vă doresc al meu trai/
84 de ani.*

Un pătrat dacă prefaci
Fain frumos un cub îl faci.
Dar n-am crezut, șapte draci!,
Că în Rai dacă te bagi
Și cubu' poți să prefaci.
Să știți, Raiu-așe-i făcut
Ca și cubu' prefăcut.
Io, în Rai când am intrat,
Că-s bună la măsurat,
La asta m-am angajat.
Și-apoi, vai de capul meu,
Știe numai Dumnezeu
Cum măsor eu Raiul său.
Că de când eu am intrat
Tăt de cap m-am îmbătat.
Nu știu dacă isprăvesc,
Ca în Iad eu mă muncesc.

(N.S.)

*Ardă-te facul, taxiu',/ ce-ai venit de la Sibiu./
Cât e Țara Românească,/ n-a fost loc ca să
oprească/ numa' lângă casa noastră,/ pe mine
să mă loiască,/ părinții rău să-i năcăjască./ De
nimic nu așa dor mare/ ca cuconu' când îți
moare./ Părinții cât or trăi/ ei pe mine m-or
jăli./ În veci vei fi în gândul nostru.*

No da' după pui de moroșan
Să nu dai cu un merțan
Că de-a și a-l nimeri
Chiar pe veci te-a bântui
Nu m-am dus io nicăieri
Ăl de sus nu m-o găsi
Că io bine m-oi piti
În motoriu m-oi dosi
Oi face io cumva
Să îi găt io lui viața
Într-un pom să-l opintesc
Hăpt în Iad io îl trimesc
(S.K.)

*Aici eu mă odihnesc/ Stan Ion Tăhu mă
numesc/ În lume cât am trăit/ Tare bine-am
găzdălit/ Am ținut vaci, oi și cai/ Cu Ileana lui
Țăhai/ Șase copii am avut/ Pentru ei am lucrat
mult/ Că io-am fost acela om/ Care n-am crezut
în somn/ Am lucrat ziua și noapte/ Să fac la
copii de toate.*

Cât în lume am trăit
De odihnă m-am ferit
Și pe calea lucrului
Ars de focul Dracului
Călcâiele-nsângerate
Fost-au adânc îngropate
Aspru lucru' mâinilor
Sub mergerea câinilor
Rândul scurt al vieții
La batjocura paieții
De vreodată m-aș întoarce
Pe mormânt mi-aș pune lance
Să se teamă cin' privește
De un cer ce-l ocolește.

(C.P.)

*Aici ieu mă odihnesc/ Stan Ion Colțun mă
numesc/ Din a mea copilărie/ Coasa mult mi-a
plăcut mie/ Și mi-a mai plăcut una/ Țuica din
sticlă a bea/ Todosie soția mea/ Te grijă cât îi
putea/ Că eu lume o lăsai/ La 62 de ai.*

Țuică din sticlă a bea
Lui Colțun mult îi plăcea.
Unde-i bine-a-l așeza?
În Rai nu știm cum a sta.
Dacă se va îmbăta?
Îi rușine, nu alta.
Să-l punem oare în Iad?
Este țuică-acolo vad.
Însă p-aia n-o poți be,
Numa' trist te uiți la ie.
Că dacă îi face-un pas
Țuica-ncolo s-o retras;
Asta nu-i faci lui Colțun,
Tăți știm că o fost om bun.
Mai bine-l lăsăm strigoi
Să mai vină pe la voi
Să mai bea câte-un pahar
Să mai uite de amar.

(N.S.)

*Aici eu mă odihnesc/ Gheorghe Toduț mă
numesc/ Am fost cunoscut în sat/ Lumea Sicu
m-o strâgat/ Mie tare drag mi-o fost/ Să mă duc
la vânătoare/ Dimineața pe răcoare/ Brigadier
am fost în sat/ La colectiv am lucrat/ Două fete
am avut/ Și de toate le-am făcut/ Voi m-ați
povesti de toate/ Vă uitați pe ceie parte./ Eu
viața o lăsai la 75 de ani*

Fost-am, fost-am și m-am dus
În pământ tot am ajuns
Cică-n Iad m-au tot băgat
C-un drac gângav înhăitat
Dară eu nu știu nimică
Nici de slavă, nici de prică.
Eu doar umblu prin pădure
După hoți și după mure.
Alaltăieri l-am prins pe unu'
Hoț de fete, el, zdrahonu'
Gol la cur l-am atârnat
De tăunii l-au mâncat
S-a luptat înfricoșat
Dară Dracu' l-o gătat.
Nu știa că sunt nea Sicu
Vânătoru' cel calicu'
Brigadieru' lu' Satan
În pădure an de an.

(M.C.)

Io-s cel mai bătrân din sat,/ joc artistic am jucat./ M-am dus la Baia Mare/ ș-am lucrat ca orișicare,/ ș-am fost și la București,/ tot cu jocuri bătrânești./ Să jucați și voi ca mine/ Și vă doresc al meu trai/ 96 ani

Eu în sat sunt ăl bătrân
Iadului io i-s stăpân
Dracu' defel nu mă-ntrece
Când pe Styx cu el voi trece
Să jucați cum joc și eu
Aldui-v-ar Dumnezeu
Moartea e un lunecuș
Io în Iad tot fac ghețuș
Nuntă și chiar cumetrie
Îngeri și-oleacă veșnicie
Arvunită pe două parale
Ale mele ș-ale tale.

(A.A.)

*Aici eu mă odihnesc/ Ion Ștețca mă numesc./
Cât am fost pe lume viu/ Mi-o plăcut crâșmar
să fiu/ Să dau vin nemăsurat/ La om care-i
supărat./ Nu știu ce mi s-a întâmplat/ Am plecat
din al meu sat/ Și doi copii am lăsat/ Poate că
m-o blestemat/ Mama când m-o legănat/ Și
viața o lăsai/ La 44 de ani.*

Tot Ion Ștețca mă numesc
Chiar de io nu mai trăiesc
Tăt nu știu ce s-o-ntâmplat
Da' io dau horincă-n draci.
De ce sete o fo' sus
Jos la crâșmă ei m-o pus
Lângă răul de horincă
Morții grumazu' și-alintă.
Muma de m-o legănat
Zace bată lângă draci
Și zice că m-a fentat
De io viața mi-am ratat.

(S.K.)

BASNA LUI TOADER AL LUI
FLORIAN

No, să vă zâc o treabă! Amu-cică-ntr-o sară, cândva după-n apus, da' nu-ntr-o zî de Sântandrei, să-ntâmplă să să ridice vreo câțiva morți de prin Săpânța. Așa fie vorba, să să rădice, da' sigur să nu s-or ridicat toți, un' s-or fi rostogolit, alții mai cu lenevie, or au dat cu capul și iute dumnăzăii-dracii-cuiva și pe spate, ori la unii nici n-aveau de un-să-să ridice, că mormintele le erau goale. Ș-amuuu, dacă tot e să fim cu adevăr, păăi ce să să rădice că nu erau la a doua înviere, nu!/? Să să rădice, adecă își ridicau și ei fluturând sufletele de in. Hmm, ș-atunci, nu prea aveau cum să să lovească la cap, așe-i? Ce-i drept, mare lucru nu-i, să mai opintesc și duhurile-n cel meterialo-lumești.

Nu, vă zâc io, lucru aparte n-o fost, deja mai erau unii care se întâlneau colo-n prag de noapte, și-l găseai mereu pe moroiul grumbi, iar pe fiu' cu trifoi, de când l-au adus, vorbește întruna cu ta-su, tot s-o ia din loc și nu se mai urnesc odată. Făcutu-le-a din ochi cineva.

Aăilalți s-au înălțat așa nițel cam vreo doi metri, așa la întâmplare, cum o dat Domnu'. Sau, ciine știe? poate Necuratu'? sau Domnu'? Cumpăniți voi mai bine, fiecare după credința ce-și mână.

Și să-nălțară așe.

Ăl cu jinu și jinarsu, de iute-și puse masa bufetaru' și pe neclipite două-trei păhărele da pe spate, da' ele tot pline când le-ochești, numa-i chipu' tot mai împlinit. Ș-altu, ce mai, direct din uiagă. Eeeii, bată-o amaru' de băuturică!

Vreo doi-trei, niște cosași de pe holburele grădinii, un miner, un tăietor de salcâmi și-un tractorist, întorși toți de la ceapeu' reaist.

Alta nici nu se ridică bine, că și-ncepe-a-ntinde hainele vâlturate, cin-știe cum, la râu, și alta tocmai ce se-nciudi de-un bolid, că cică așa-i zâc amu' feciorii la căruța fără cai. Ba ăla cu drag de muiere, prins cu-andrele sta la el-n copârșeu, tot culcat de-atâta culcăreală. Zâce că-l cam dor șălile. Num' amu-i cam sângurel, săracul. Ce să-i faci? Suportă omul de toate.

Și ce să vă mai spun? că badea din ansamblu', așa cum îl vezi, se luă la dans cu Role-Ruletistul, ăl mort la Parigiu, iar Grigiță de pe cruce le ceterea din taragotă, și grabnic se prinseră și-alti-n joc.

Ba și băbuța 'ceea cu opincuțele dracilor, de-și făcu acuși șazătoare și sta mucalită lângă taraba cu cvadratele care se desfac în cuburi. Nemaipomenit de neauzită minunăție și aia! Auziți și voi, din pătrat să faci cub, de râsul curcilor, nu alta. Unde-o fi dăscălița să-i spună și lu' ăla vreo două? Aaaa! Uite-o colo, cu Mihai centauru', cu Poetul-cioplitor-pictor-pe-cruci și cu ăl din Purgatoriu'-i explică cum stă treaba cu grămăticile pe lumea ailaltă. Că d-

amu, cu reformele ălora, de râpă s-o mai dus și lumea ailaltă, nici în Sânta Grădină nu te mai lasă Sânpetru să intri de n-ai cu tine ba... baca... baca... bacalo... bacalou... bacaloratu'. Mama-măsii de treabă! Iie-ie-iertați, se mai scapă omu'.

Și ce să vezi, când s-adună tăț, că-i macină și pe ei doru' să-ș zăcă ofu' cum făceau odinioară pe scândura din bătătură, or a bârfi iarba de peste gard, păi niciunul, da' niciunu', măi, nu mai avea 'tâta carte să-ș zăcă decât ce le-o lăsat rudele pe cruce. Ba nici atât, că unora nici nu le-o pus glas în gură dup-alor-astă-trecere, că le-au vorbit tot cuconii.

Și cum îți crede matale că s-or înțelege doi cu doi, cân-unu spune, „ce voiești să deslușesc”, altu' „da' ce să ne facem, că nu mai suntem vii?” și altu-i zăce, „ai de mine, măi Petrică! eu mă-nfricoșez”. Or unu harnic, „trag la coasă ca din tun, muncitor, nu sunt nebun”, și ăl din spate mofturos, „zici că-i beat sau n-are minte”. Ciumă, da' nu alta, mai bine mut mi-ț spune. Mai bine așe vă zăc și io!

Da' ce să vezi, că-ntr-un final, cică s-o sculat și docila, și vai ce răcoroasă se făcu deodată noaptea. Da' noroc pe ginere-su că nu-i dădu glas și se trezi mută și dăgeaba da din mâini ș-îș' făcea închinăciuni, tot mușcând și trăgând din colțu' năfrămii să ș-o potrijească mai de Doamne-ajută pe cap, că nicio iotă nu-i mai zbură din gură.

Și se-ncurcară ei așa între ei d-aproape se duse noaptea aia de mirăzenii, când așa mai

spre ceasu' cocoşului începe-odat' a-sa-auzî de nicăieri dă pe uliță, câte-un strigă răzleț și câte-un pășuc, și când și când câte-un dăngănit de șier, la care pașii și vorbele se opinteau, și-ndată încremenea și tăta suflarea de in a morților. Fie vorba spusă, da' și pe asta de unde-o mai scoți, mi-ți spune, morți care suflă, te pomenești că ieșeau și aburi în răcoarea nopții, nu? Măi, păi suflet, și suflare, nu-i tăt una!? Nu...? Nu...? Mă rog, ca să-nțalegeți, că cam grei de bostănel mai sunteți, adică atunci când pașii se opreau, atunci chiar că nu se mai auzea nimică, știți?

Oooi, baca o miru!?

Ș-așa-ncepură suflările stârnite a să aduna pe lângă poartă. Da' ăla, leneș de mama-focului! Așe, că-și rupeau ăștilalți fâlcile, la drept vorbind, nu alta, până începură a-zări cin' s-apropie.

Oooi, baca o miru!?

Șî ce să vezi? Moartea cu trei cojoace, limbă diavolească și coasă-n spate! Mă rog, mai mult cu ea pe jos, că-mi pare că-i era cam grea și era și iea cam năcăjîță, și tot da de pământ cu ea, de o toci, vai de ea să n-o mai vezi.

Oooi, baca o miru!?

Și când văzură umbra cu coasă că vine-a doua oră, unu' nu mai era la poartă. Zdup! Pe sub morminte, cruci și flori, ca și cum nu tot acolo i-ar fi trimis și de i-ar fi găsit, și se goli în așa hal cimitiru', de să spăriară-ș-ascunsără și scrijeliturile dă pe cruci.

Numa' unu, zice-și vânătoru' cel calicu', se-napoie să vadă cum necum de ce-i moartea a doua oră pe drum, să nu-i fi spus încă nimenea că cimitiru-i loc de morți?

Oooi... se opri-ncurcat ăsta-sau-asta când îl văzu pe nenea-n poartă și d'odată grosul de orbite goale privindu-l de prin morminte. Și s-au privit așe toți între ei, și pe urmă întru el, și el de-odată el cam stingher dă cu-n ochi într-o parte, dă și cu cellălt în ailaltă, se apleacă nițel să vadă și prin gărduț în băătură, se-ndreaptă de spate, își aranjează bine coasa, pooc!, pe jos cu ea, și iar încet cum se ivi, încet se și urni din loc. Și când nu se mai auzi nimic, atunci chiar că mi-ți crede, că răsuflară tăăăț morții.

Amu, nu știu io matale ce gânduri îți avu, da' ăia cu căsăle de pe lângă țânțârim au auzit tătă noapte numai miorlăieli venind dinspre curtea bisericii, de crezură că s-adunără neamurile pisicesc la sfat. Da', dac-ar fi știut eei...!? Eeeii...! Vă zâc io! Multe nopți albe ar fi dat Domnu' peste sat, iertată fie-mi vorba, că-s moșneag bătrân...